

Ecosysteemdiensten

Het natuurlijk kapitaal van Vlaanderen

Ons natuurlijk kapitaal bestaat uit “alle natuurlijke elementen waaraan we waarde hechten”. Ecosysteemdiensten, of de voordelen die de natuur ons levert, staan daarom centraal in het volgende natuurrapport (NARA), dat in 2014 verschijnt (zie tweede artikel op deze pagina). Stedelijk groen, akkers, weiden, natuureservaten... leveren ons heel wat diensten. Sommige diensten zijn rechtstreeks (zoals voedselproductie en luchtzuivering), andere onrechtstreeks (zoals natuurlijke waterzuivering), en nog andere diensten vertolken waarden voor de toekomstige generaties.

Het duurzaam beheren van dit natuurlijk kapitaal is een enorme uitdaging. Bij het meten en in kaart brengen ervan is de leveringscapaciteit van ecosysteemdiensten van primordiaal belang. Wordt een natuurlijk overstromingsgebied optimaal benut? Overschrijdt de houtoogst de jaarlijkse productie van een bos? Blijft de natuurlijke waterzuivering behouden voor de volgende generatie? Weegt de waarde van een bouwproject op tegen die van een eeuwenoud bosrelict? Deze vragen kunnen pas beantwoord worden als het natuurlijk kapitaal in kaart wordt gebracht.

In een eerste verkennende oefening werden daarom meer dan honderd experts bevroegd over de capaciteit voor levering van ecosysteemdiensten per landgebruikscategorie. Zo werd een inschatting van deze capaciteit gemaakt op schaal Vlaanderen (zie figuur). Deze verkennende kartering wordt verder uitgewerkt met biofysische en socio-economische karteringen, in samenwerking met relevante onderzoeks- en expertisecentra. Zo zetten we een stap naar duurzaam gebruik van ons natuurlijk kapitaal en de diensten die het levert.

Meer lezen? Jacobs S, Stevens M, Van Reeth W, Van Daele T, Schneiders A, Demolder H, Thoonen M, Van Gossum P, Peymen J. (2013). Capaciteit voor levering van ecosysteemdiensten - Tussentijdse evaluatie van een methode gebaseerd op landgebruik en expertkennis in Vlaanderen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO.R.2013.33)

Sander Jacobs, sander.jacobs@inbo.be

Het onzichtbare zichtbaar maken

Elke twee jaar brengt het INBO een rapport uit over de toestand van de natuur in Vlaanderen. De volgende natuurrapporteringscyclus (2014-2018) is opgevat als een ecosysteemevaluatie voor Vlaanderen.

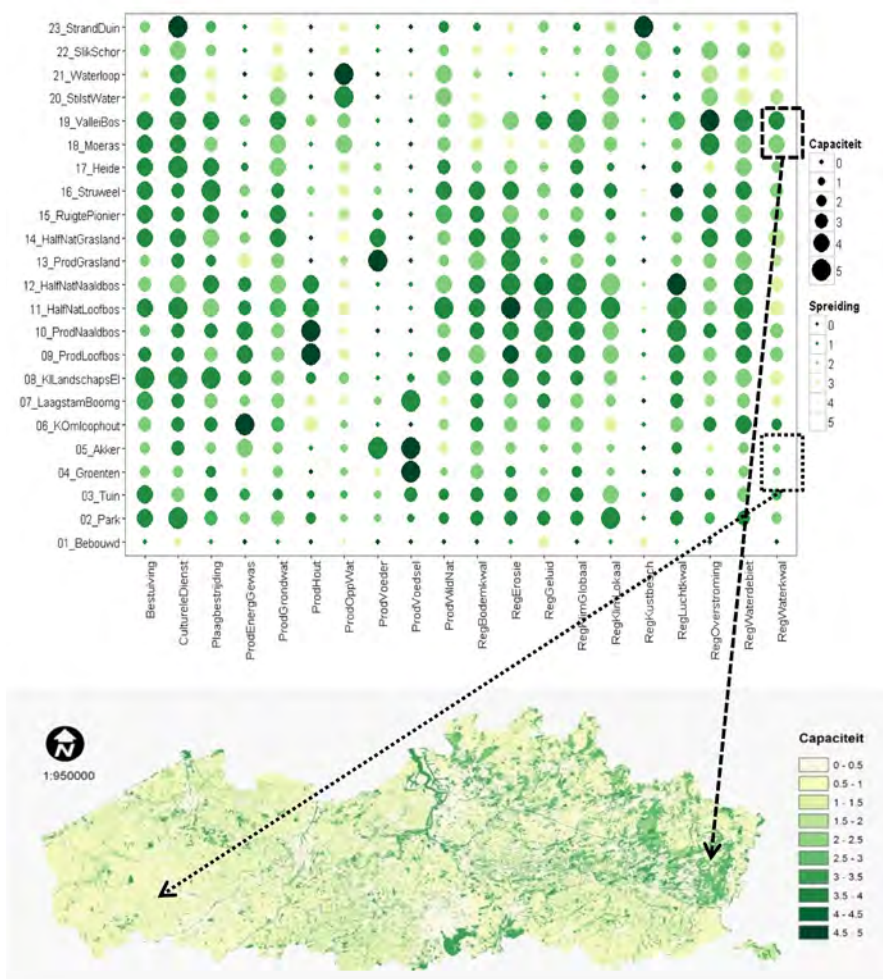
Een ecosysteemevaluatie is een analyse van hoe en in welke mate de natuur diensten levert voor de mens. In het eerste deel van de cyclus wordt de toestand van de ecosystemen en hun diensten besproken (2014). Het tweede deel evalueert de impact van het beleid op de levering van ecosysteemdiensten (2016), en het laatste rapport bekijkt de evolutie van de natuur en ecosysteemdiensten onder verschillende scenario's (2018).

Centraal in de rapporteringscyclus staat het concept ecosysteemdiensten. Ecosysteemdiensten zijn de voordelen die de maatschappij van de natuur – van ecosystemen – ontvangt. Meestal worden deze diensten bij beleidsbeslissingen niet in rekening gebracht omdat ze deels onzichtbaar blijven of omdat hun economische waarde niet bekend is.

Het volgende natuurrapport (NARA-T) wil de ecosysteemdiensten in Vlaanderen in kaart brengen en de mechanismen beschrijven die de vraag naar diensten en de levering ervan beïnvloeden. We bekijken daarbij ook hoe ecosysteemdiensten bijdragen aan het maatschappelijk welzijn en hoe ze gewaardeerd worden. We steunen hiervoor zoveel mogelijk op bestaande kennis en werken maximaal samen met Vlaamse experts. Op die manier wil het NARA bijdragen om het onzichtbare zichtbaar te maken en natuur een eerlijke plaats te geven in maatschappelijke beslissingen.

Wil je betrokken worden bij de verdere uitwerking of wil je op de hoogte blijven van het NARA, neem dan contact op met Maarten Stevens, coördinator van NARA-T.

Maarten Stevens, maarten.stevens@inbo.be

Leveringscapaciteit voor ecosysteemdiensten (kolom) per landgebruiksklasse (rij) met “natuurlijke waterzuivering” als voorbeeld op schaal Vlaanderen (kaart onder). Voor elke ecosystemedienst zijn er zones met lagere (puntlijn) en hogere (streeplijn) leveringscapaciteit te onderscheiden.